

**«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ՉԱՐԳԱՑՈՒՄ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022**

ՀԵՏԱՉՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

**ԹԵՄԱ
Պատերիկ**

ՏՀՏ-ի կիրառումը աշխարհագրության

**ԱՌԱՐԿԱ
ՀԵՂԻՆԱԿ
ՄԱՐԶ**

**Աշխարհագրություն
Հասմիկ ֆահրադյան
Արմավիր**

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Խ.Աբովյանի անվան թիվ 4 հիմնական դպրոց

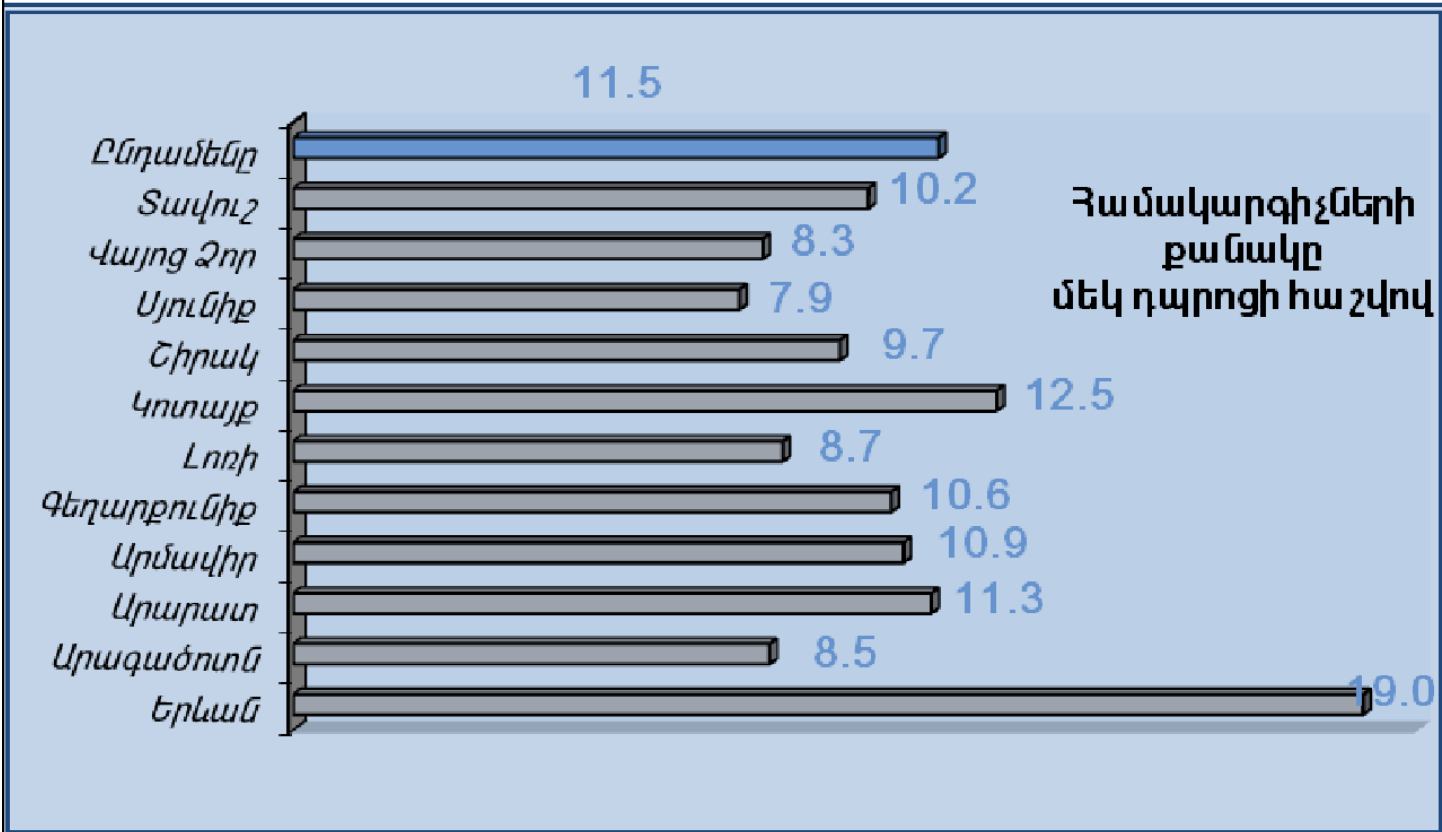
Բովանդակություն

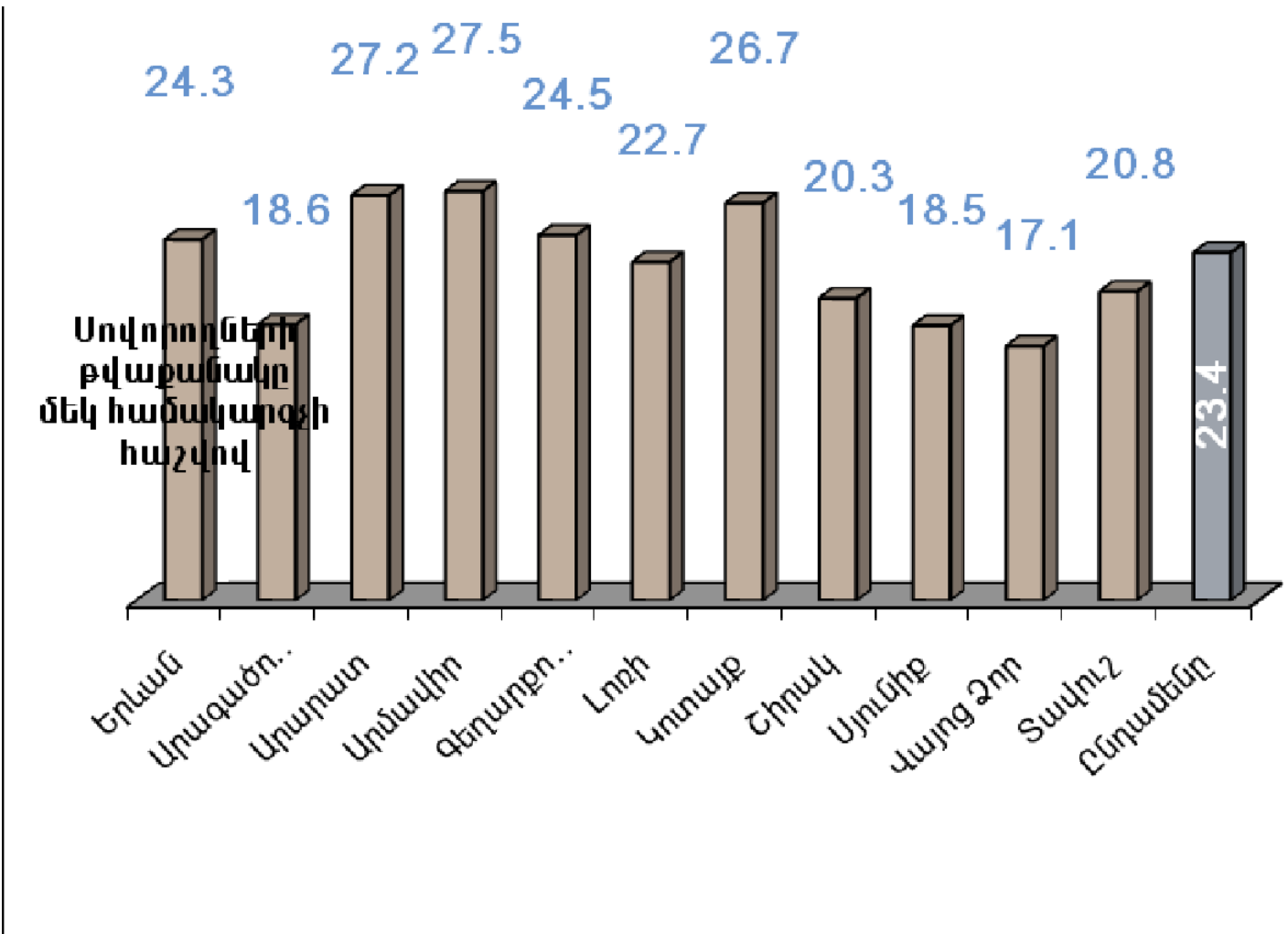
Ներածություն-----	3
Ջետազոտական աշխատանքի խնդիրները-----	8
Եզրակացություն -----	11
Օգտագործված գրականության ցանկ -----	13

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը: Կրթության ոլորտը ամենաբարդերից է, որն անընդհատ կատարելագործվելու կարիք ունի: Այժմ շատ կարևորվում և խրախուսվում է հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառությունը ուսումնական գործընթացում: Գիտության զարգացումը մեզ լավ հնարավորություն է տալիս հասկանալու, թե ինչպես է տեղի ունենում սովորելու գործընթացը: Դիտարկենք այն: Երբ արտաքին աշխարհից տեղեկատվություն ենք ստանում, այն սկզբում առնչվում է մեր կարճաժամկետ կամ աշխատանքային հիշողությանը: Որպեսզի կարողանանք արտաքին աշխարհից տեղեկություն ստանալ, մեզ պետք է ուշադրության կենտրոնացում: Ուշադրությունը կարևոր է ոչ միայն ուսուցման համար, այլև այսօր համարվում է մարդու կյանքի կարևորագույն ռեսուրսը: Մարդկային ապրելակերպում ընդունված է, որ ի տարբերություն չափահասների՝ երեխաները ոչնչով զբաղված չեն: Ջետաբար՝ նրանք պետք է պարապեն, սովորեն: Սակայն արդի աշխարհում աշակերտներին գրավում են սոցիալական ցանցերը, տարատեսակ համակարգչային խաղերը, սուպեր հերոսների մասին սերիալները, տարատեսակ սպորտային և այլ խմբակներին հաճախելը: Մի խոսքով՝ սովորելու ժամանակ շատ քիչ է մնում: Որպեսզի սովորելու գործընթացը հնարավոր լինի, կրթության համակարգը պետք է փորձի գրավել աշակերտների ուշադրությունը: Բնականաբար այս խնդրին բախվում ենք նաև աշխարհագրության դասավանդման ժամանակ: Ներկայումս օբյեկտիվ անհրաժեշտություն է դասավանդման ավանդական մեթոդների ու եղանակների հետ համատեղ աշխարհագրության դասավանդման մեջ ներդնել ուսուցման ժամանակակից փոխգործուն (ինտերակտիվ) մեթոդներ և եղանակներ ՏՅՏ գործիքներ՝ նպատակ ունենալով բարձրացնելու ուսուցանվող նյութի յուրացման արդյունավետությունը և զանազան հնարներ կիրառելու հնարավորությունն ընձեռնելով: Կրթության ոլորտը ամենաբարդերից է, որն անընդհատ կատարելագործվելու կարիք ունի: Այժմ շատ կարևորվում և խրախուսվում է հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառությունը ուսումնական գործընթացում: ՏՅՏ-ի գործածությամբ հնարավոր է ավելի հարուստ, բազմերանգ ու դինամիկ ուսումնական նյութ ստեղծել և օգտագործել, դրա միջոցով նաև կարող ենք ուսումնական բովանդակությունը դարձնել ինտերակտիվ: Արդյունքում, աշակերտը ոչ թե տեղեկատվության պասիվ ստացողն է, այլ հենց ինքն էլ կարող է փոփոխել ու նույնիսկ ստեղծել ուսումնական բովանդակությունը:

Յետագոտական աշխատանքի նպատակը: Աշխարհագրությունն առարկայի կարևոր առանձնահատկություններից է այն հանգամանքը, որ այն կապ է հաստատում մարդու և բնության, ինչպես նաև բնագիտական և հասարակական առարկաների միջև: Աշխարհագրությունն առարկայի շնորհիվ աշակերտները ոչ միայն գիտելիքներ է ձեռք բերում բնությունն վերաբերյալ, այլ նաև վերաբերմունք և արժեհամակարգ: Դպրոցական կրթությունն բովանդակությունը ներկայումս ընդգրկում է ոչ միայն գիտելիքներ եվ կարողություններ այլ նաև ստեղծագործական գործունեության փորձ և հուզարժեքային վերաբերմունք շրջակա աշխարհի նկատմամբ: Այստեղ կարևորվում է ուսուցչի դերը, ուսուցիչը դառնում է այս ամենի կրողն ու ձևավորողը: Աշխարհագրության դասընթացներն ունեն բացառիկ կրթադաստիարակչական գործառույթ, որով սովորողի համար հնարավորություն են ստեղծում համամոլորակային ընդգրկում ունեցող բնական ու հասարակական տարերն ու երևույթները ճանաչելու միջոցով հասկանալ և գնահատել սեփական հայրենիքի տեղն ու դերը հարափոփոխ աշխարհում: Դրանք միաժամանակ ուղղված են խորացնելու և ամբողջացնելու այն փոխադարձ կապերի բնույթն ու առանձնահատկությունները, որոնք գոյություն ունեն մի կողմից մարդու և շրջակա միջավայրի, մյուս կողմից Հայաստանի և նրա հեռու ու մոտիկ տարածաշրջանների միջև և դրանց միջոցով նպաստում են սովորողի ինչպես ընդհանուր կրթական մակարդակի բարձրացմանը այնպես էլ էկոլոգիական ու քաղաքական կուլտուրայի ձևավորմանը: Համաշխարհային արդի զարգացումներն իրենց անմիջական ներգործությունն են ունենում կրթական համակարգերի վրա: Որոնք առաջ են բերում բազմաթիվ նոր խնդիրներ: Գիտատեխնիկական առաջընթացի աննախադեպ արագության, բարձր տեխնոլոգիաների ներդրման և կիրառման հետևանքով ազգային և համաշխարհային տնտեսություններն անընդհատ վերակառուցվում են: Անընդհատ փոփոխվում է աշխատանքային միջավայրը, նորովի են կազմավորվում և վերաբաշխվում աշխատատեղերը: Կրթության դերն աճում է, որը նպաստում է հասարակության մեջ մարդու դերի առավել արժեվորմանը: Հայաստանի Հանրապետությունում ձևավորվում է ժողովրդավարության և ազատական տնտեսության վրա հենվող քաղաքացիական հասարակություն: Կյանքի բոլոր ոլորտներում տեղի են ունենում համակարգային փոփոխություններ, որոնք պայմանավորված են ոչ միայն ազգային առանձնահատկություններով այլ նաև համաշխարհային զարգացումներին բնորոշ աշխարհաքաղաքական, ժողովրդագրական, մշակութային, սոցիալական գործոններով: ՏՀՏ-ի կիրառումը հատկապես անհրաժեշտություն դարձավ հեռավար դասընթացները կազմակերպելու ժամանակ (համաճարակի պատճառով): Նորանոր խնդիրներ ստեղծելով ուսուցիչների և աշակերտների համար: Բազմաթիվ դպրոցներ ապահովված չէին համակարգչային դասարաններով.

ԿՏԱԿ վիճակագրական տվյալներ. Հանրակրթություն 2012-2013

Հանրակրթության էական բարեփոխումը և առաջանցիկ զարգացումը դառնում են անրաժեշտ ու անխուսափելի: Պետության և ազգի անվտանգության ապահովման ու հզորացման գործում գերակա խնդիր դառնում պետական մտածելակերպ ունեցող և ապագայի մարտահրավերներին դիմադայելու պատրաստ մարդու ձևավորումը :

Կրթության բարենպաստ միջավայրի ստեղծման անրաժեշտությունը պահանջում է ուսուցման ավանդական մոտեցումների վերանայում և հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների նկատմամբ վերաբերմունքի ճշգրտում:

Չետագոտական աշխատանքի խնդիրները:

1. Համեմատել ավանդական և ժամանակակից մեթոդների արդյունավետությունը:

2. Տեղեկատվությունը համադրելու, ընդհանրացնելու կարողություն:

3. ճանաչողական կարողությունները:

4. Տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից ինքնուրույն օգտվելու կարողություն:

ՏՀՏ-ի օգտագործումը աշխարհագրության դասերին՝ որպես ճանաչողական գործունեության ուժեղացման միջոց: Ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների կիրառումը անհրաժեշտ պայման է կրթության նոր որակի հասնելու համար:

Ժամանակակից դպրոցը ոչ միայն պետք է սովորողների մեջ ձևավորի գիտելիքների և հմտությունների որոշակի փաթեթ, այլև արթնացնի նրանց ինքնակրթության, կարողությունների իրացման ցանկությունը: Այդ գործընթացների զարգացման անհրաժեշտ պայմանը կրթական և ճանաչողական գործունեության ակտիվացումն է: Այս խնդրի լուծման գործում կարևոր դեր է հատկացվում տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաներին: Հիմա ոչ մեկի համար գաղտնիք չէ, որ սովորողի ակադեմիական հաջողությունը պայմանավորված է ոչ այնքան նրա կարողություններով, որքան սովորելու ցանկությամբ, այսինքն՝ մոտիվացիայով: Ծանաչողական դրդապատճառները ամենալայն իմաստով երեխայի ցանկությունն է՝ յուրացնել նոր գիտելիքներ կամ նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու ուղիներ:

Ուսումնասիրելով համացանցում եղած բազմաթիվ դպրոցների ինչպես նաև մեր դպրոցում ներկա լինելով բաց դասերի, որոնց ընթացքում կիրառվում էին Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Եվ տեսնելով այդ դասերի արդյունավետությունը, աշակերտների ոգևորությունը դասերին : Ես որոշեցի փորձել Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը իմ դասերի ընթացքում ճանաչողական ակտիվությունը բարձրացնելու համար: Եվ բոլոր այն մեթոդները, որոնք ես օգտագործել եմ, դրանք իսկապես արդյունավետ են: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը զգալիորեն բարելավում է կրթության որակը, քանի որ այն ապահովում է.

- 1) տեղեկատվության ներկայացման նոր ձևերի ներդրում. Ուղղակի, կենդանի կամ նախապես ձայնագրված մուլտիմեդիա տեղեկատվություն, ներառյալ ոչ միայն տեքստային, այլև գրաֆիկական պատկերներ, անիմացիա, ձայնային և տեսահոլովակներ.
- 2) դպրոցի գրադարանի կարողությունների ընդլայնում. Անում է մտավոր ռեսուրսների ծավալն ու հասանելիությունը: Համացանցը, գրադարանների էլեկտրոնային գրքերի հետ համատեղ, ապահովում է տեղեկատվության հսկայական հավաքածուներ, որոնք բաց են՝ անկախ ժամանակից և հեռավորությունից. վերապատրաստման դասընթացների նոր ձևերի կիրառում. Համակարգչային դասագրքերի օգտագործումը մեծացնում է աշակերտներին դասավանդելու մոտիվացիան, ուսուցչին բերում դասավանդման նոր, ժամանակակից մակարդակի:

3) Նախապես ստողծված էլեկտրոնային նյութերը, սահիկաշարը կարելի է անընդհատ օգտագործել, որը հեշտացնում է ուսուցչի աշխատանքը. ստողծում ենք մեկ անգամ օգտագործում բազմաթիվ անգամներ;

Աշխարհագրության դասերին օգտագործվող տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները նախատեսված են սովորողների ուշադրությունը ոչ թե տարբեր աշխարհագրական փաստերի, առարկաների և երևույթների ուսումնասիրության, այլ աշխարհագրական տեղեկատվության հետ աշխատելու մեթոդների յուրացման, իրենց հիմնավորված դիրքորոշման ձևավորման վրա, ինչպես նաև նպաստում են. հոգեբանական հարմարավետության մթնոլորտի ստեղծում. ՏՀՏ-ի հետ աշխատանքի հիմնական ձևերը, որոնք ես օգտագործում եմ աշխարհագրության դասերին.

Աշխարհագրությունում սովորողների հնքնուրույն աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցական ժամերից դուրս՝ տանը. ՏՀՏ-ի հետ աշխատանքի հիմնական ձևերը, որոնք ես օգտագործում եմ աշխարհագրության դասերին. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը սեփական մտահորիզոնն ընդլայնելու համար:

Նոր նյութ ուսումնասիրելիս օգտագործում եմ ցուցադրական ծրագիր, որը տեսական նյութն սովորողներին է ներկայացնում մատչելի, վառ, տեսողական տեսքով: Ավելի լավ է մեկ անգամ տեսնել քան հազար անգամ լսել: Անցկացնում եմ կրկնության ընդհանրացման դասեր խաղային ձևով (6-8) դասարանում: Խաղեր եմ մշակում սեփական զարգացած կրթա-տեսողական համալիրի հիման վրա:

Հետազոտությունը կատարել եմ 6ա և 6 բ դասարաններում: 6բ դասարանում դասերն անցկացրել եմ ավանդական համակարգի համաձայն : 6ա-դասարանում ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ: Եվ կատարել համեմատություն (դասերը նույնն են)

Արդյունավետություն

Փորձին մասնակցող դասարաններ

Կարողություններ և հմտություններ	6ա դասարան Աշխարհագրության դասերին ՏՀՏ-ի կիրառմամբ	6բ Ավանդական համակարգով սովորող դասարան.
Առարկայական գիտելիքների որակը	86	86

Քարտեզի իմացություն	86	76
Կողմնորոշվելու կարողություն	86	80
Ուրվագծային քարտեզով աշխատանք	86	86
Հետաքրքիր նյութերի հավաքագրում	86	50
Նկարների հավաքագրում	86	30

Աշխարհագրության դասերին ՏՀՏ-ի կիրառման արդյունքը.

Աշխարհագրության դասերին տեղեկատվական համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը թույլ տվեց ինձ ոչ միայն նպաստել ուսումնական նյութի յուրացմանը, այլև նոր հնարավորություններ ընձեռեց սովորողների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման համար.

- բարձրացնել սովորողների մոտիվացիան սովորելու համար.

- ակտիվացնել ճանաչողական գործունեությունը;

- զարգացնել սովորողների մտածողությունը և ստեղծագործական կարողությունները.

- ձևավորել ակտիվ ուսումնառության ձիրք,

-անհատականացնել ուսումնական գործընթացը՝ սովորողներին հնարավորություն տալով թե՛ խորությամբ ուսումնասիրել առարկան, թե՛ տարրական հմտություններ և կարողություններ զարգացնել.

- զարգացնել ուսանողների անկախությունը՝ առաջադրանքները գիտակցաբար կատարելով և գրատախտակից չհանելով.

- բարելավել կրթական գործընթացում տեսանելիության որակը (ներկայացումներ,

տեսաֆիլմերի դրվագներ, հազվագյուտ լուսանկարներ, գրաֆիկա և այլն);

- իրականացնել աշխարհագրության միջառարկայական կապեր այլ ակադեմիական առարկաների հետ. Առարկաների մեծ մասի ուսումնասիրության մեջ ՏՀՏ-ի լայն կիրառումը հնարավորություն կտա իրականացնել «հետաքրքրությամբ սովորելու» սկզբունքը, և այդ դեպքում ցանկացած առարկա երեխաների կողմից սիրված դառնալու հավասար հնարավորություն կունենա:

Եզրակացություն

Ես օգտագործում եմ SRS իմ դասավանդման գործունեության մեջ: SRS-ի օգտագործումը դասարանում ինձ թույլ է տալիս բարելավել կրթության որակը, այն դարձնել դինամիկ, հետաքրքիր, գրավիչ 6-9-րդ դասարանների սովորողների համար: Ժամանակակից տեղեկատվական համակարգչային տեխնոլոգիաների ներդրումը կրթական գործընթաց ապահովում է կրթական, դաստիարակչական և զարգացնող ուսուցման գործառույթների միասնությունը: Մուլտիմեդիա տեխնոլոգիաները, իմ կարծիքով, կրթական գործընթացում նորարարության հեռանկարային ոլորտներից են: Տիրապետել եմ Microsoft-ի ծրագրերին՝ Power point, Word, Excel, Photoshop Padlet, Google forms ,Microsoft office swey: Շնորհանդեսները ստեղծվել են Microsoft Powerpoint համակարգչային ծրագրի միջոցով: Նրանք հատուկ ուսուցում և մեծ ծախսեր չեն պահանջում: Այս ծրագրով ստեղծված ներկայացումները կարող են հեշտությամբ լրացվել կամ փոփոխվել անհրաժեշտության դեպքում: Տեղեկատվությունից բացի կարելի է ավելացնել դինամիկ նկարներ, որոնք օգնում են հասկանալ երեւույթի կամ գործընթացի էությունը, ինչպես նաև ֆիլմեր, որոնք ցուցադրում են անհրաժեշտ երևույթները: Եվ մեկ անգամ ստեղծված նյութերը կարելի է օգտագործել անընդհատ: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը նոր բազմաթիվ հնարավորություններ է տալիս ուսուցչին և աշակերտներին: Օգտագործելով SRS իմ դասերին, ես իմ առաջ դրեցի հետևյալ նպատակները.

Ընդլայնել սովորողների աշխարհայացքը, մտահորիզոնները՝ օգտագործելով տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներից նյութեր: Սովորողները կարող են աշխատել խմբերով, որպես դասարան կամ անհատապես:

Տարբերակել դասը՝ թույլ տալով տարբեր հետաքրքրություններ և կարողություններ ունեցող երեխաներին ընտրել ճիշտ նյութը:

Ակտիվացնել սովորողների ճանաչողական գործունեությունը - ստանալ հնարավորինս շատ տեղեկատվություն ավելի քիչ ժամանակում:

Անգամ խախտելով սանիտարահիգիենիկ նորմերը՝ մենք ֆիզիկապես չենք կարող դասաժամ անցկացնել լիարժեք դասարանում՝ համակարգիչներով: Երկրորդ, որակյալ խորհրդատվության դժվարություններ: Սովորողների շրջանում համակարգչային հմտությունների բացակայություն (հոգեբանական դժվարություններ Էկրանից տեղեկատվություն ընկալելու հարցում): Երրորդ՝ թույլ մուտք դեպի ինտերնետ (մուտքի դժվարություն, ցածր արագություն), նոր ծրագրեր, սկավառակներ ձեռք բերելու դժվարություններ: Բայց, չնայած բոլոր դժվարություններին, ես կարծում եմ, որ համակարգչային տեխնիկան մեծ ապագա ունի աշխարհագրության համար, որպես դպրոցական առարկայի, մասնավորապես Հայաստանի աշխարհագրության 9-րդ դասարանի աշակերտների համար:: Այսպիսով, համակարգիչը, իհարկե, ժամանակակից ուսուցման գործիք է, որը թույլ է տալիս ակտիվացնել դպրոցականների ուսումնական աշխատանքը և զարգացնել նրանց ճանաչողական գործունեությունը: Սակայն այս ժամանակակից ուսումնական գործիքի հաջող իրականացման համար անհրաժեշտ են մի քանի նախադրյալներ: Նախ՝ դպրոցում բավարար թվով համակարգիչների առկայությունը, Էլեկտրոնային գրատախտակների (խոսքն անգամ ինֆորմատիկայի հատուկ դասասենյակի մասին չէ, այլ բոլոր առարկայական դասարանների համակարգիչների մասին): Ներկայում դպրոցների փաստացի ապահովումը համակարգիչներով շատ բան կփոխի կրթական համակարգում: Այսպիսով մենք ապրում ենք այնպիսի ժամանակաշրջանում ,երբ փոփոխությունները շատ արագ են կատարվում: Այնպիսի աշխարհում ,որտեղ գնահատվում են մասնագիտական որակներն ու կրթությունը, ուստի յուրաքանչյուր ուսուցչի պարտքն է նաև սովորել կատարելագործվել և օրինակ ծառայել ապագա սերնդի համար:

Օգտագործված գրականություն

Բարինովա

Ի.Ի. Ժամանակակից աշխարհագրության դաս, Մաս 2. Դասերի մեթոդական մշակում մանկավարժական դասավանդման նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ - Մ .: Շկոլա-պրես, 2001 թ.

Լուսինե Գրիգորյան ՏՀՏ-կիրառությունը-Հայաստանի-դպրոցներում-
համառոտագիր.pdf

Իմ դպրոց ՏՀՏ-ն ուսումնական գործընթացում

Ս. Ա. Հովակիմյան ԱՃԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

Ամիրջանյան Յու.Ա., Սահակյան Ա.Ս., Մանկավարժություն

Պետրոսյան Հ.Հ. Կրթության ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Հարցերի, առաջադրանքների, թեստերի և խնդիրների

ժողովածու, Երևան, «Ան-Ջոն», 2008

Վարդումյան Ս.,

Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, քսաներորդ դարի մանկավարժական տեսություններ. ձեռնարկ մանկավարժների և ուսանողների համար, Երևան, «Նոյան տապան», 2005